

Not: Memurların hafta tatili ve çalışma saatlerinin değiştirilmesi hakkında

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı: E-53773008-622.02-13520217

12/09/2025

Konu: Görüş (Memurların Hafta Tatili ve Çalışma Saatlerinin Değiştirilmesi)

..... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

İlgi: tarihli ve sayılı yazı.

657 sayılı Kanuna tabi personelin hafta tatilinin Cumartesi ve Pazardan başka günler olarak tespit edilip edilemeyeceği ve çalışma saatlerinin vardiyalı olarak yeniden düzenlenip düzenlenemeyeceğine ilişkin ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun;

2 nci maddesinde, *"Bu Kanun, Devlet memurlarının hizmet şartlarını, niteliklerini, atanma ve yetiştirilmelerini, ilerleme ve yükselmelerini, ödev, hak, yüküm ve sorumluluklarını, aylıklarını ve ödeneklerini ve diğer özlük işlerini düzenler.*

Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulur." hükmü,

99 uncu maddesinde *"Memurların haftalık çalışma süresi genel olarak 40 saattir.*

Bu süre Cumartesi ve Pazar günleri tatil olmak üzere düzenlenir.

Ancak bu kanuna, özel kanunlara, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine veya bunlara dayanılarak çıkarılacak yönetmeliklerle, kurumların ve hizmetlerin özellikleri dikkate alınmak suretiyle farklı çalışma süreleri tespit olunabilir.

Cumhurbaşkanı, yurt dışı kuruluşlarda hizmetin gerektirdiği hallerde, hafta tatilini Cumartesi ve Pazardan başka günler olarak tespit edebilir." hükmü,

100 üncü maddesinde, *"Günlük çalışmanın başlama ve bitme saatleri ile öğle dinlenme süresi, bölgelerin ve hizmetin özelliklerine göre merkezde Cumhurbaşkanınca, illerde valiler tarafından tesbit olunur.*

Ancak engelliler için; engel durumu, hizmet gerekleri, iklim ve ulaşım şartları göz önünde bulundurulmak suretiyle günlük çalışmanın başlama ve bitiş saatleri ile öğle dinlenme süreleri merkezde üst yönetici, taşrada mülki amirlerce farklı belirlenebilir.

Memurların yürüttükleri hizmetin özelliklerine göre, bu madde uyarınca tespit edilen çalışma saat ve süreleri ile görev yerlerine bağlı olmaksızın çalışabilmeleri mümkündür. Bu hususa ilişkin usûl ve esaslar, Cumhurbaşkanınca belirlenir." hükmü,

101 inci maddesinde, *"Günün yirmidört saatinde devamlılık gösteren hizmetlerde çalışan Devlet memurlarının çalışma saat ve şekilleri kurumlarınca düzenlenir.*

Ancak, kadın memurlara; tabip raporunda belirtilmesi hâlinde hamileliğin yirmidördüncü haftasından önce ve her hâlde hamileliğin yirmidördüncü haftasından itibaren ve doğumdan sonraki iki yıl süreyle gece nöbeti ve gece vardiyası görevi verilemez. Engelli memurlara da isteği dışında gece nöbeti ve gece vardiyası görevi verilemez." hükmü,

175 inci maddesinde, "...

Kurumlar gerektiği takdirde personelini günlük çalışma saatleri dışında fazla çalışma ücreti vermeksizin çalıştırabilirler. Bu durumda personele yaptırılacak fazla çalışmanın her sekiz saati için bir gün hesabı ile izin verilir. Ancak, bu suretle verilecek iznin en çok on günlük kısmı yıllık izinle birleştirilerek yılı içinde kullanılabilir. ..." hükmü yer almaktadır.

Mezkûr 175 inci maddeye istinaden çıkartılan 13.3.1975 tarihli ve 15176 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Fazla Çalışmanın Uygulama Esaslarını Gösterir Yönetmelikte nöbet hizmeti,

"Kurumların faaliyetleri gereği, güvenliğin veya hizmetin devamını temin amacıyla, normal çalışma saatleri içinde veya dışında yapılan çalışmadır." şeklinde tanımlanmıştır.

Gerek 1982 Anayasasının 128 inci maddesi ve gerekse 657 sayılı Kanunun yukarıda yer verilen 2 nci maddesi çerçevesinde, Devlet memurlarının hizmet şartlarının, niteliklerinin, atanma ve yetiştirilmelerinin, ilerleme ve yükselmelerinin, ödev, hak, yüküm ve sorumluluklarının, aylıklarının ve ödeneklerinin ve diğer özlük işlerinin kanunlarla ve bu kanunların verdiği açık yetkiye dayanılarak çıkartılan alt mevzuatla düzenlenmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede 657 sayılı Kanunun yukarıda yer verilen çalışma saatlerine ilişkin düzenlemeleri incelendiğinde Cumartesi ve Pazar günlerinin genel tatil günü olarak belirlendiği, haftalık çalışma süresinin 40 saat olduğu hükme bağlanmıştır. İtfaiye teşkilatı ve zabıta teşkilatı personelinde olduğu gibi, 657 sayılı Kanuna, özel kanunlara, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine veya bunlara dayanılarak çıkarılacak yönetmeliklerle, kurumların ve hizmetlerin özellikleri dikkate alınmak suretiyle farklı çalışma süreleri tespit olunabilmektedir.

Günün yirmidört saatinde devamlılık gösteren hizmetlerde çalışan Devlet memurlarının çalışma saat ve şekilleri kurumlarınca düzenleneceği de hüküm altına alınarak hizmetin özelliği gereği 24 saat devamlılık gösteren kamu hizmetlerinin aksamaması için kurumlara yetki verilmiştir. Nitekim Belediye Zabıta Yönetmeliğinin 9 uncu maddesinde yer alan *"Zabıta personelinin çalışma saatleri vardiyalar halinde görevin gereğine göre 24 saat iş 48 saat istirahat veya 12 saat iş 24 saat istirahat şeklinde düzenlenebilir."* düzenlemesi buna örnek gösterilebilir.

Burada önemli olan bir husus, hizmetin 24 saat yürütülmesinin gerekip gerekmediğinin nasıl belirleneceğidir. Örneğin 5393 sayılı Belediye Kanununda hem zabıta hizmetlerinin hem de itfaiye hizmetlerinin kesintisiz şekilde yürütüleceği hüküm altına alınmıştır. Ancak ilgi yazıda bahsi geçen hizmetlerin kesintisiz (24 saat) yürütüleceğine ilişkin mevzuatta bir belirleme yapılmamıştır.

Bu itibarla, 657 sayılı Kanuna tabi personelin genel tatil günleri olan Cumartesi ve Pazar günlerinin idari kararla değiştirilmesinin ve ilgi yazıda bahsedilen hizmetlerin ise kesintisiz yürütülmesi gereken (24 saat) hizmetler olmaması sebebiyle bu birimlerde görev yapan Devlet memurlarının çalışma saat ve şekillerinin Kurumunuzca belirlenmesinin mümkün bulunmadığı mütalaa edilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

.....

Bakan a.

Yerel Yönetimler Genel Müdürü